

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਅੱਗੇ, ਮੇਹਰ ਚੰਦ ਮਹਾਜਨ, ਐਨ.ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਅਈਅਰ, ਅਤੇ ਐਨ.ਐਚ.ਭਗਵਤੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਪਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1952 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 41

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ XLV), ਸੈਕਸ਼ਨ 201- ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ, ਕਦੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਨਿਯਮ ਦੱਸਿਆ- ਸਬੂਤ ਐਕਟ- ਇਕਬਾਲ- ਦਾ ਅਰਥ- ਕਿਹੜੇ ਬਿਆਨ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ- ਇਕਬਾਲ ਜਾਂ ਦਾਖਲਾ - ਕੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 201, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, - ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣਾ ਕਿ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, - ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ 'ਮੁਲਜ਼ਮ' ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਹੈ। ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਤੱਥ ਦਾ ਦਾਖਲਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੱਥ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਉਕਸਾਉ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ, ਜੇਕਰ ਸੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਬੂਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰੇਗਾ।

ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1), ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਬਾਲ ਅਤੇ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੇਕਸੂਰ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਬਾਲਮਕੁੰਡ (2), ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ।

1951 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 86 ਵਿੱਚ ਸਿਮਲਾ (ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਸੋਨੀ, ਜੇ. ਜੇ.) ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਮਿਤੀ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਜੱਜਮੈਂਟ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, 1950 ਦੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 23 ਅਤੇ 1951 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ 31 ਜਨਵਰੀ 1951 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼।

ਜੇ.ਜੀ. ਸੋਨੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਚ.ਐਸ.ਗੁਜਰਾਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਕੈਵੀਏਟਰ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.- ਪਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 201, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਧਾਰਾ 201, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 201, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਰੇਲੀ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਮੁਖੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਭਰੇਲੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਹੁਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਭੱਤੇ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਆਂਡੇ ਵੇਚ ਕੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਇਨਸਾਫ ਤੋਂ ਭਗੋੜਾ) ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵਨਗਰ ਕੈਂਪ ਅੰਬਾਲਾ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਪਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਭਰੇਲੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਲਵਿੰਦਰ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸਤਰਾਸਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਜਸਪਾਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨੇ 6 ਫਰਵਰੀ 1950 ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਈਨਾਈਡ ਜ਼ਹਿਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਟਰੰਕ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਅੰਬਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਤਕਰੀਬਨ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ 16 ਫਰਵਰੀ 1950 ਨੂੰ, ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ, ਬਲਦੇਵਨਗਰ ਕੈਂਪ ਦੇ ਦੋ ਜਲ ਸੈਨਿਕਾਂ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.) ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਘਰੋਂ ਟਰੰਕ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਟਰੰਕ ਨੂੰ ਬਲਦੇਵਨਗਰ ਕੈਂਪ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਸਟੋਰ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, 19

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਫਰਵਰੀ 1950 ਨੂੰ, ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਨੌਕਰ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਚੰਦ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 27) ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਪੁਰਾ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ, ਕੱਚੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਛੱਤ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਜੀਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟਿੱਲੇ 'ਤੇ ਖੂਹ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡੱਬਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਜੀਪ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧੋਤਾ ਗਿਆ।

ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ। 8 ਮਾਰਚ 1950 ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਨੇ "ਡੇਲੀ ਮਿਲਾਪ" ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

10 ਮਾਰਚ 1950 ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਕਤਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਦਸ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੁੰਡ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ 19 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਗੰਦੀ ਬਦਬੂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪਿੰਡ ਛੱਤ ਦੇ ਲੰਬੜਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਟਰੰਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਰਦਾਰ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ 11 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਲਾਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਫੋਟੋ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਢਾਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 26 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਕੇਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਜਸਪਾਲ ਨੂੰ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਈਨਾਈਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜ਼ਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਕ ਵੱਖਰੇ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਖੂਹ 'ਚੋਂ ਮਿਲੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਪਰ ਟਰੰਕ 'ਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ 'ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਸ਼ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਲਾਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਟਰੰਕ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ: -

“ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਫੁੱਟ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਝੂਠੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਝੂਠੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 11 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਲਾਸ਼ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ”

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦਾਦਾ ਸਰਦਾਰ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਕ ਕਬੂਲਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਵਾਨ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਲਵਿੰਦਰ ਦੁਆਰਾ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਦੀ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅਕਸਰ ਗਲਤ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਦਿਖਾ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ”

ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਲਵਿੰਦਰ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਵੇਦੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਪਰ ਭਰੇਲੀ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਮੁਖੀ ਦੀ ਪਤਨੀ

ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਇਕੱਲੇ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਲਵਿੰਦਰ 'ਤੇ ਪੱਕਾ ਸ਼ੱਕ ਸੀ, ਪਰ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 201, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸੀ ਜੋ ਪਲਵਿੰਦਰ ਨੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਭਾਵੇਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੁਤੰਤਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਲੰਮੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ, ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਦਾ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਇੱਕ ਉਕਸਾਊ ਬਿਆਨ ਹੈ, ਇਹ ਸਬੂਤ ਵਿਚ ਅਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤੇ ਭੌਤਿਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਝੂਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ; ਕਿ ਧਾਰਾ 302/34 ਅਤੇ 201 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ, ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਅਪਰਾਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 302, I.P.C. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 201 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਕਿ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ: ਕਿ ਕਰਮਚੰਦ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੱਛਮੀ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ

ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ; ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅੱਠ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਹਾਣੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਈ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡੇ ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਗ ਕੰਪਾਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਉਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਇਨਾਈਡ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 201, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਸਗੋਂ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ।

ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਰਹੱਸ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨੇ ਪਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬਲਦੇਵਨਗਰ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਲਵਿੰਦਰ ਦਾ ਇਹ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੂਠਾ ਹੈ ਅਤੇ “ਮਿਲਾਪ” ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਸ਼ਾਇਦ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਜਿਸ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਭਿਆਨਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨ ਦੀ ਇੱਕ ਫਰੇਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇ। ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵਨਾਤਮਕਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀ ਕਿ ਪਲਵਿੰਦਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ।

ਕੀ ਜਸਪਾਲ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਹਿਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਨਸਨੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ, ਇਸ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੀ ਉਸੇ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 'ਰੇਗ ਬਨਾਮ ਹੋਜ (1) ਵਿੱਚ ਬੈਰਨ ਐਲਡਰਸਨ' ਦੁਆਰਾ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਹੇਠਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ:

ਮਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਦਬਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਪੂਰੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੁਸਤ, ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਲਿੰਕ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਅਸੀਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਨਰਗੁੰਡਕਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 201, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ—ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣਾ ਕਿ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਾਂਚ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਈਨਾਈਡ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਥ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਇੱਕ ਟਰੰਕ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਭੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਈਨਾਈਡ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਈਨਾਈਡ ਲੈਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਈਨਾਈਡ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜ਼ਹਿਰ ਹੈ, ਹਾਈਪਰਮੀਆ, ਨਰਮ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਗੈਸਟਰੋ-ਇੰਟੇਸਟਾਈਨਲ ਟ੍ਰੈਕ ਦੇ ਫੋੜੇ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਵੇਖੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਈਨਾਈਡ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਬੂਤ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਮੌਤ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਈਨਾਈਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਪਲਵਿੰਦਰ ਦੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਦੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕਬਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ੌਕ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜੋ ਵੀ

ਛਿੱਲ (ਖੱਲ) ਉਹ ਘਰ ਲਿਆਇਆ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਵੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਫੋਟੋਆਂ ਧੋਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਦਸੰਬਰ 1949 ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ (ਤਾਈ ਦੇ ਲੜਕੇ) ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਟੋਆਂ ਧੋਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਲਿਆਓ। ਉਸ ਨੇ (ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ) ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਬਲਦੇਵਨਗਰ ਕੈਂਪ ਦੇ ਹੈੱਡ ਕਲਰਕ ਹਨ, ਨੂੰ ਛਾਉਣੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੋਟੋਆਂ ਧੋਣ ਦਾ ਸਮਾਨ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰਪਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਦਵਾਈ ਲੈ ਲਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਛਾਉਣੀ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਲੈ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਇਹ ਦਵਾਈ ਰੱਖੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਦਵਾਈ ਕਾਗਜ਼ ਨਾਲ ਚਿਪਕ ਰਹੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਬੋਤਲ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਅਲਮੀਰਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਅੰਬਾਲਾ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ 2-3 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲਈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਟ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਠੀਕ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 3-4 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਦਵਾਈ ਮੰਗਵਾਈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਬੋਤਲ ਅਲਮੀਰਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਜਿੱਥੇ ਫੋਟੋਆਂ ਧੋਣ ਲਈ ਦਵਾਈ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠਾ ਸੀ ਤੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਉਹਦੀ ਦਵਾਈ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਲਮੀਰਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਉਹ ਦਵਾਈ ਲੈ ਲਈ ਜੋ ਫੋਟੋਆਂ ਧੋਣ ਲਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਛੋਟਾ ਬੇਟਾ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮਾਮਾ, ਪਾਪਾ ਡਿੱਗ ਪਏ ਸਨ'। ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਦੁਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦੱਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਸਬੰਧ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। 4-5 ਦਿਨ ਡੱਬਾ ਮੇਰੀ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਸ ਡੱਬੇ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਲਦੇਵਨਗਰ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਸਟੋਰ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਡੱਬਾ 8-10 ਦਿਨ ਉਥੇ ਪਿਆ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ

ਡੇਰੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਟਰੰਕ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਛੱਤ ਬਨੂੜ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦਵਾਈ ਕਦੋਂ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਜਨਵਰੀ, 1950 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।"

ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਇਕ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਕੱਢ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਇੱਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਇਕਬਾਲ" ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਤੱਥ ਦਾ ਦਾਖਲਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਤੱਥ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜੇਕਰ ਸੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਬੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਟ੍ਰਿਸਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 201 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਭਰੇ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਗਲਤ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਦਿਖਾ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਲਈ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਇਕ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੈਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਝੂਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਲਏ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਆਚਰਣ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਭੱਜਦੀ ਅਤੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਭੇਜਦੀ, ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੰਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਅਤੇ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ਼ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 'ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਬਾਲਮਕੁੰਡ (1)' ਵਿਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਉੱਥੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤੱਤ ਸਨ, (a) ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਰਿਆ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ, ਪਹਿਲਾ ਤੱਤ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਸੀ: ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਜੇ ਇਹ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਝੂਠਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਲਜ਼ਾਮ

ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਲਵਿੰਦਰ ਦਾ ਕਥਿਤ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੜਕਾਉ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜੋ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਬਿਆਨ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ ਦਾ ਸੀ ਝੂਠਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਚਰਣ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲਵਿੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਇਕਬਾਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਇਨਾਈਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ: ਕਿ ਪਲਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਛੁਡਵਾਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਰਾਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਕੋਲ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਇਨਾਈਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਇਨਾਈਡ ਨੂੰ ਜਸਪਾਲ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਇਸ ਮਾਰੂ ਜ਼ਹਿਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੇ ਪਾਤਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਜੋ ਅਸੀਂ ਲਏ ਹਨ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਅਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਿਆਨ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਲਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੀ ਗਈ ਖੋਜ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਸਾਈਨਾਈਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੰਸਕਰਣ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਸ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੰਗ ਨਾਲ ਜਸਪਾਲ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੇਸ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਬਾਰੇ ਅਜੀਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ। ਪਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਝੂਠ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਝੂਠੇ, ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚੀ ਹੈ।

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 201 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਅੱਗੇ, ਐਮ ਪਤੰਜਲੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਸੀ ਜੇ, ਅਤੇ ਬਿਜਨ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰੇਜਾ, ਸੁਧੀ ਰੰਜਨ ਦਾਸ, ਵਿਵੀਅਨ ਬੋਸ,

ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਹਸਨ, ਜੇ ਜੇ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1952 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 82

ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਰਿਕਵਰੀ ਅਤੇ ਬਹਾਲੀ) ਐਕਟ (1949 ਦਾ ਐਲਐਕਸਵੀ) - ਧਾਰਾ 4- ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਧਾਰਾ 22 - ਧਾਰਾ 4, ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 22 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ - ਕੀ ਧਾਰਾ 22 (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ - ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ - ਆਰਟੀਕਲ 22 ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਹੈ - ਇਪਗਨਡ ਐਕਟ (1949 ਦਾ ਐਲਐਕਸਵੀ), ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14, 15, 19 (1)(ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਅਤੇ 21 ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ - ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟਾਂ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਰੰਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਵਾਰੰਟ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਰੰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਯਮਤਤਾ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਠੋਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਘੱਟ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 22 (1) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, , ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀਤਾ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 22 (1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਰੰਟ ਜੋ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੈ। ਜਾਂ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਟੀਕਲ 22 (1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰ-

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੇਖ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਪੂਰਵਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜੋ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਂ ਫੜੇ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਕੋਈ ਕੰਮ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22(1)ਅਤੇ(2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੈਂਪ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਵਰਗ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 1 (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਭੂਗੋਲਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜੋ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜੱਜ ਹਨ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਮਾਨ ਹਿੱਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ 7 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਸਿਰਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਕੈਦ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਜੋਖਮ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਪਊਡ ਐਕਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15, 19 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਅਤੇ 21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਨ।

ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੇਕਰ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਅਰਥ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਅਪਣਾਵੇ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਮੇਰੀ ਉਪਜ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋ ਉਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਬੇਤੁਕੀ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿਮਲਾ (ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.ਜੇ.) ਰਾਜ ਲਈ 1951 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 144 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 10 ਜੂਨ 1952 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 132 (1) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ 'ਤੇ। .

ਐਮ.ਸੀ. ਸੇਤਲਵਾੜ (ਭਾਰਤ ਲਈ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ) ਅਤੇ ਸੀ.ਕੇ. ਦਫਤਰੀ (ਭਾਰਤ ਲਈ ਸਾਲੀਸਿਟਰ-ਜਨਰਲ) (ਬੀ. ਗਣਪਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜੇ.ਬੀ. ਦਾਦਾਚਾਂਜੀ (ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ), ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਦਾਸ ਜੇ. ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਇਹ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਸੱਮਤ ਸਰਦਾਰਨ ਉਰਫ ਮੁਖਤਿਆਰ ਕੌਰ, ਲਗਭਗ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਦੱਸੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਮੇਜਰ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ, ਅਫਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਨੰਬਰ 2 ਫੀਲਡ ਕੰਪਨੀ, ਐਸ.ਐਮ.ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੁਆਰਾ 17 ਫਰਵਰੀ, 1951 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਅਗਵਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 22 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘਵਾਲਾ ਸਥਿਤ ਉਸਦੇ ਘਰ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਮੁਸੱਮਤ ਸਰਦਾਰਨ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੁਸਲਿਮ ਟਰਾਂਜਿਟ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਕੈਂਪ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਫਸਰ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਮੁਸਲਿਮ ਮਹਿਲਾ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਨਿਬਰ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਮਕ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਰਿਕਵਰੀ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਅੰਤਰ, ਅੰਤਰ, ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1947 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

5 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 'ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ' ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਨਾ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਇੱਕ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਉਰਫ ਗੁਲਾਮ ਰਸੂਲ ਵਾਸੀ ਵਜ਼ੀਰ ਦਾ ਭਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਕਿ ਲੜਕੀ 1947 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਗਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਅਗਵਾ ਵਿਅਕਤੀ (1949 ਦੇ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਰਿਕਵਰੀ ਅਤੇ ਬਹਾਲੀ) ਐਕਟ LXV ਦੀ ਧਾਰਾ 2(a) (1) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 17 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫਿਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਉਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸਨ, ਇੱਕ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ, 17 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ, ਦੋ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

26 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ ਜੇ.ਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਕਈ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ:

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

1. ਕੀ 1949 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੰਬਰ LXV ਅਤਿਅੰਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?

2. ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 22 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?

3. ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਆਮ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੈ?

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਉਕਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਤੰਗ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਲੜਕੀ ਨੂੰ 5,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਜੋੜੇ ਗਏ:

4. ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ?

5. ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ?

6. ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 21 ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ? "

ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ।

10 ਜੂਨ, 1952 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇਜੇ ਨੇ ਸਵਾਲ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਭੰਡਾਰੀ ਜੇ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 19(1) (ਜੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 2.2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਸੀ। ਸਵਾਲ 3 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ ਜੇਜੇ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਆਮ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ 4, 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ। ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ ਜੇਜੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਧਾਰਾ 22(2) ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ।

ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੀਚ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕੇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਸੰਮਤ ਸਰਦਾਰਨ ਉਰਫ਼ ਮੁਖਤਿਆਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਬੀ. ਦਾਦਾਚਨਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਐਂਬਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਉਠਾਉਣ ਜੋ ਕਿ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਕੀਮਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਸਾਡੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਉਮਰ ਵਧਾਏਗੀ। ਜੋ ਕਿ ਚਾਲੂ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਤਕਾਲਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੱਸਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 1949 ਦੇ ਐਕਟ LXV ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੁਣ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਗਸਤ, 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਦੰਗੇ ਭੜਕ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਲਾਇਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਪਏ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸੰਬਰ, 1947 ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਦੋਵਾਂ ਡੋਮੀਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੀ ਇਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਕਵਰੀ ਪੁਲਿਸ ਐਸਕਾਰਟਸ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਖਰਕਾਰ 11 ਨਵੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ, ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਲਈ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 31 ਜਨਵਰੀ, 1949 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1949 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ 1949 ਦੇ ਐਕਟ LXV ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ 28 ਦਸੰਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਕਟ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1951 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਹੇਵੰਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, 29 ਫਰਵਰੀ 1952 ਤੱਕ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ 7,981

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 16,168 ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਿਰਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਮੰਤਵ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸੰਘ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ. ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 1 (2) ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1952 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ। "ਅਗਵਾ ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(1) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮਰਦ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ, ਜਾਂ 1 ਮਾਰਚ, 1947 ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ, ਉਸ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 1 ਜਨਵਰੀ, 1949 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਬੱਚਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।" ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4, ਜੋ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ, ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੋ, ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਗਵਾ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੰਭਵ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੈਂਪ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਇੰਚਾਰਜ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੈਂਪ ਛੱਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਗਵਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿਓ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਦਿਓ। ਧਾਰਾ 8 ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਵਾਲ 2 'ਤੇ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 22(1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 7 ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਅਤੇ (2) ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ, ਭੰਡਾਰੀ ਜੇ. ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, "1949 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 7 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ 22 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।" ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਆਗਤ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਲਈ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੈਂਪ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਇੰਚਾਰਜ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤ ਹਨ। ਧਾਰਾ 22(1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਲਾਮਤੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਐਕਟ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲੀਸਿਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਧਾਰਾ 22(1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 22(1) ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 22(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹਨ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੈਂਪ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਇੰਚਾਰਜ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 22(1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 22(1) ਅਤੇ (2) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਦਾਦਾਚਨਜੀ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਗ III ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ "ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਰੋਕ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਿਉਂ ਜਾਂ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸਰੀਰਕ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ, ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 22 (1) ਅਤੇ (2) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 22 (1) ਵਿੱਚ "ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਲੈਣ ਲਈ, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ XXXVIII, ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ- ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਿਣਦਾਤਾ - ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਪਰਿਕਲਪਨਾ 'ਤੇ, ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਡ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਦਾਦਾਚਨਜੀ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਤੋਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੇਖ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਅਰਥ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਅਪਣਾਵੇ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋ ਉਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ

ਬਣਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਬੇਤੁਕੇਤਾ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਲੇਖ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ।

ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰੰਟਾਂ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 76 ਤੋਂ 86 ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਚੈਪਟਰ VI ਵਿੱਚ "ਬੀ-ਵਾਰੰਟ ਆਫ ਅਰੇਸਟ" ਦੇ ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਉਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 76 ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਾਰੰਟ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੀਲ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ V ਦਾ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ II ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ। ਵਾਰੰਟ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਫਾਰਮ ਨੰ: VII ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਾਰੰਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਢੁੱਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰੰਟੈਕਸ ਫੇਸਿੰਗ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਵਾਰੰਟ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 80 ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 81 ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

"ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ (ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ

ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 76 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।"

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਲੈਣ ਲਈ, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦਾ ਆਰਡਰ XXXVIII, ਨਿਯਮ 1, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਿਕਾ F ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਜਿਹੇ ਵਾਰੰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨਿਯਮ 1 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 55 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਡਰ XXI, ਨਿਯਮ 38, ਜਾਰੀ, ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 13 ਅਜਿਹੇ ਵਾਰੰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਾਰੰਟ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਡਿਕਰੀਟਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੇਲੀਫ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਫੈਸਲੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਗਤੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਓ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਡਿਫਾਲਟ, ਫੜੇ ਗਏ ਜਾਂ ਅਸਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਵਿੱਚ ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖ "ਬੀ-ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਉਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 54 ਨੂੰ ਕਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 55, 57, 151 ਅਤੇ 401 (3) ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਲਮ 3, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ

ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਆਇ XIV ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇ ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤੱਤ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 59 ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਭਗੋੜੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੈ ਜਾਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 56 ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 60 ਅਤੇ 61 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦੇ ਹਨ: -

" 60. ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ, ਲੈਣ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਲਈ ."

"61. ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 167 ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਕਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, 24 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ।

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ (1878 ਦਾ VIII) ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਤੇ 174 ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ (1927 ਦਾ XVI) ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵੀ ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੁਣ ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਅਤੇ (2) ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਇੱਕ ਇਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਯਮਤਤਾ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਠੋਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਘੱਟ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 22(2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 60 ਅਤੇ 61 ਤੋਂ ਨਕਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 22(1) ਦੀ ਲੋੜ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਕਾਫੀਤਾ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹਨ, ਜਾਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ, ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਲਿਟਜ਼ ਕੇਸ (ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 75 ਆਫ਼ 1952), ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਾਦਾਚਨਜੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਵਿਰੁੱਧੀ ਕੇਸ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰੰਟ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸਟੀਕ ਅਤੇ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨਾ। ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜੋ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਂ ਫਤੇ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਜਾਂ ਰਾਜ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਕੋਈ ਕੰਮ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22 (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੈਂਪ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਲੇਖ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲੂ (ਗਲਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ) ਅਤੇ 552 (ਅਗਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ) ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਾ ਪੀੜਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਾ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 60 ਅਤੇ 61 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 81 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਰਾਮਦ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 100 ਅਤੇ 552 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ "ਜਿਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ, ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, 'ਕਿਸੇ ਅਗਵਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਧਾਰਾ 22(1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਕਿ ਕੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਅਤੇ 552 ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਦ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਸਲਿਮ ਅਗਵਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਬੁੱਧੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 22 ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਹੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਦਾਦਾਚਨਜੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 14 ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਉਸ ਲੇਖ ਦੇ ਅਰਥ, ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। [ਦੇਖੋ ਚਿਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1), ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬਾਂਬੇ ਬਨਾਮ ਐਫ. ਐਨ. ਬਲਸਾਰਾ (1), ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਵੈਸਟ ਬੰਗਾਲ ਬਨਾਮ ਅਨਵਰ ਅਲੀ ਸਰਕਾਰ (2), ਅਤੇ ਕਾਥੀ ਰਾਨਿੰਗ ਰਾਵਤ ਬਨਾਮ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ (3)]। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ

ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਵਰਗ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 1 (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜੋ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜੱਜ ਹਨ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਮਾਨ ਹਿੱਤਾਂ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ 7 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਸਿਰਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਕੈਦ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਜੋਖਮ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 19(1)(ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਗੋਪਾਲਨ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ 'ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਦਾਦਾਚਨਜੀ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1)(ਜੀ) ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਭੰਡਾਰੀ ਜੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਰਟੀਕਲ 15 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਰਟੀਕਲ 22 'ਤੇ ਜੋ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ - ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator

ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Translated by Happy Garg, Translator in the Sessions Division, Barnala.

Checked, Compared and authenticated by Happy Garg, Translator